

Warszawa, dnia 14 czerwca 2019 r.

Poz. 15

**DECYZJA NR DRR-WRRR.712.13.2018.TK
PREZESA URZĘDU TRANSPORTU KOLEJOWEGO**

z dnia 27 grudnia 2018 r.

**w sprawie zgody na rozwiązanie umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej
do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2017/2018 zawartej między
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., a „Kolej Bałtycka” S.A.**

Działając na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2096), zwanej dalej „k.p.a.”, w związku z art. 13a ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 2117 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o transporcie kolejowym”, w postępowaniu administracyjnym wszczętym na wniosek PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. z siedzibą w Warszawie, w przedmiocie udzielenia zgody na rozwiązanie umowy nr 60/012/128/00/27000029/17 z 20 listopada 2017 r. o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2017/2018 zawartej z „Kolej Bałtycka” S.A. z siedzibą w Szczecinie,

umarzam ww. postępowanie administracyjne w całości.

UZASADNIENIE

Stan faktyczny

20 listopada 2017 r. została zawarta umowa nr 60/012/128/00/27000029/17 o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2017/2018, zwana dalej „Umową”, pomiędzy PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., zwaną dalej „PKP PLK” bądź „Zarządcą”, a „Koleją Bałtycką” S.A., zwaną dalej „Przewoźnikiem” lub „KB”.

Zarządca w piśmie do KB z 19 października 2018 r., znak: IUS7t-82040-01/18, w związku z zaległościami płatniczymi wynikającymi z nieuregulowania opłat za korzystanie z infrastruktury kolejowej na podstawie Umowy, które przekroczyły dwa okresy rozliczeniowe oraz z uwagi na bezskuteczność przeprowadzonych działań windykacyjnych, wyznaczył Przewoźnikowi ostateczny 14-dniowy termin, liczony od dnia otrzymania pisma, do uregulowania zaległych zobowiązań. PKP PLK poinformowała KB, że w przypadku nieuregulowania zaległych opłat w wyznaczonym terminie, wystąpi do Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego, zwanego dalej „Prezesem UTK”, z wnioskiem o zgodę na rozwiązanie Umowy. Pomimo upływu wyznaczonego terminu, Przewoźnik nie dokonał płatności. Pismo zostało nadesłane do wiadomości Prezesa UTK. Powyższe działanie wynika z § 15 ust. 8 Umowy.

Zarządca w piśmie z 20 listopada 2018 r. (data wpływu: 26 listopada 2018 r.), znak: IUS7t-82040 - 1/18, zwanym dalej „Wnioskiem”, zwrócił się do Prezesa UTK o udzielenie zgody na rozwiązanie Umowy, z uwagi na nieuregulowanie opłat za 2 okresy rozliczeniowe. Wniosek zawierał następujące załączniki:

- 1) umowa nr 60/012/128/00/27000029/17 z 20 listopada 2017 r. o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2017/2018 zawarta z KB,
- 2) pismo z 19 października 2018 r., znak: IUS7t-82040-01/18, dotyczące wyznaczenia ostatecznego 14-dniowego terminu do uregulowania zaległych należności wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Uzasadniając Wniosek PKP PLK poinformowała, że prowadzone przez nią dotychczas działania windykacyjne nie doprowadziły do uregulowania przez Przewoźnika należności za korzystanie z infrastruktury kolejowej.

Zarządca wskazał, że według stanu na dzień 15 listopada 2018 r. saldo bieżących należności wynikających z tytułu zawartej Umowy wynosiło ~~0~~¹ zł, w tym przeterminowane należności w wysokości ~~0~~ zł.

¹ Oznaczenie ~~0~~ pokazuje usuniętą treść będącą tajemnicą przedsiębiorcy

Prezes UTK pismem z 29 listopada 2018 r., znak: DRR-WRRR.712.13.2018.7.TK, zawiadomił PKP PLK i KB, zwane dalej łącznie „Stronami”, o wszczęciu na wniosek Zarządcy postępowania administracyjnego w przedmiocie wyrażenia zgody na rozwiązanie Umowy. W tym samym piśmie Prezes UTK zawiadomił Strony o uprawnieniach wynikających z art. 10 k.p.a., tj. o możliwości złożenia ostatecznych oświadczeń i stanowisk w sprawie oraz wypowiedzi co do zebranych dowodów i materiałów, w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma.

Strony nie skorzystały z przysługującego im uprawnienia.

Mając na względzie powyższy stan faktyczny, Prezes UTK zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o transporcie kolejowym, Prezes UTK jest centralnym organem administracji rządowej będącym krajową władzą bezpieczeństwa i krajowym regulatorem transportu kolejowego w rozumieniu przepisów Unii Europejskiej m.in. z zakresu regulacji transportu kolejowego.

Natomiast stosownie do art. 13 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o transporcie kolejowym, *do zadań Prezesa UTK, w zakresie regulacji transportu kolejowego, należy nadzór nad sprawiedliwym i niedyskryminującym traktowaniem przez zarządców wszystkich aplikantów w zakresie dostępu do infrastruktury kolejowej przez nadzór nad zawieraniem umów o przydzielenie zdolności przepustowej oraz o wykorzystanie zdolności przepustowej*. Konkretyzacją tego obowiązku jest art. 30c ust. 6 ustawy o transporcie kolejowym, który stanowi, że *rozwiązanie umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej wymaga zgody Prezesa UTK, udzielonej w drodze decyzji*.

Stosownie do art. 13a ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym, do postępowania przed Prezesem UTK stosuje się, z zastrzeżeniem art. 13b ust. 2 i 3, przepisy k.p.a.

Zgodnie z treścią art. 104 § 1 k.p.a., organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej.

Wobec treści powyższych przepisów stwierdzić należy, że Prezes UTK jest organem właściwym do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Prezes UTK oparł swoje ustalenia faktyczne na twierdzeniach PKP PLK zawartych we Wniosku oraz informacjach znajdujących się w dokumentach stanowiących załączniki do Wniosku, stwierdzając, co następuje.

Strony zawarły Umowę w dniu 20 listopada 2017 r. na okres obowiązywania rozkładu jazdy pociągów 2017/2018, tj. od 10 grudnia 2017 r. do 8 grudnia 2018 r.

Poza sporem pozostaje fakt, że Zarządca był uprawniony do skorzystania z możliwości określonej w art. 30c ust. 6 ustawy o transporcie kolejowym. Zgodnie bowiem z treścią tego przepisu *rozwiązanie umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej wymaga zgody Prezesa UTK, udzielonej w drodze decyzji*.

Z kolei stosownie do § 15 ust. 8 Umowy, *w przypadku nieuregulowania przez Przewoźnika opłat przewidzianych Umową za 2 okresy rozliczeniowe lub nieprzedstawienia albo nieuzupełnienia wymaganego zabezpieczenia, o którym mowa w § 13, Zarządca zawiadamia o tym Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego i pisemnie wyznacza Przewoźnikowi dodatkowy ostateczny termin do zapłaty, nie dłuższy niż 14 dni od daty otrzymania wezwania. Po bezskutecznym upływie dodatkowego terminu i niedokonaniu przez Przewoźnika spłaty całej zaległej należności, Zarządca występuje do Prezesa UTK z wnioskiem o zgodę na rozwiązanie Umowy*.

Przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie jest wyrażenie zgody na rozwiązanie Umowy. Okres, na który została zawarta Umowa, a więc okres obowiązywania rozkładu jazdy 2017/2018 upłynął. Rozkład ten obowiązywał w okresie od północy w drugą sobotę grudnia 2017 r. do północy w drugą sobotę grudnia 2018 r. (zgodnie z ustawą o transporcie kolejowym – roczny rozkład jazdy obejmuje okres od drugiej soboty grudnia do północy w drugą sobotę grudnia następnego roku). Z racji tego, dzień 8 grudnia 2018 r. był ostatnim dniem obowiązywania Umowy. Tym samym wygasła zawarta przez Strony Umowa. Nie jest zatem możliwe wyrażenie zgody na jej rozwiązanie.

Ponadto, w myśl art. 30c ust. 7 *decyzję, o której mowa w ust. 6, wydaje się w terminie miesiąca od dnia wpływu wniosku do Prezesa UTK i nadaje się jej rygor natychmiastowej wykonalności*. Wniosek wpłynął do Urzędu Transportu Kolejowego 26 listopada 2018 r. Należy zatem zauważyć, że w terminie krótszym niż miesiąc od tego dnia zakończył się okres obowiązywania rozkładu jazdy 2017/2018.

Mając na uwadze powyższe, Prezes UTK nie może skorzystać z uprawnienia określonego w art. 30c ust. 6 i 7 ustawy o transporcie kolejowym.

Przewoźnik zalega Zarządcy z opłatami za dwa okresy rozliczeniowe. Zgodnie z § 15 ust. 8 Umowy, Zarządca wyznaczył Przewoźnikowi ostateczny 14-dniowy termin do uregulowania zaległych zobowiązań, o czym poinformował Prezesa UTK. Pomimo podjętych przez Zarządcę działań, Przewoźnik nie uregulował zaległych zobowiązań. Została zatem wypełniona przesłanka merytoryczna mogąca stanowić podstawę do wyrażenia przez Prezesa UTK zgody na rozwiązanie Umowy, przewidziana w § 15 ust. 8 Umowy.

Zgodnie z art. 105 § 1 k.p.a. *gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części.* Wyżej wymieniony przepis, poprzez użycie przez ustawodawcę sformułowania „wydaje”, stanowi normę bezwzględnie obowiązującą, co oznacza, że Prezes UTK jest zobowiązany do umorzenia postępowania w sytuacji gdy brak jest przedmiotu sprawy, który podlegałby rozpatrzeniu.

Odnosząc się do zagadnienia bezprzedmiotowości postępowania, wskazać należy, że zgodnie z poglądem Naczelnego Sądu Administracyjnego, zwanego dalej „NSA”, zawartym w wyroku z 29 czerwca 2009 r. (sygn. akt II OSK1055/08): *bezprzedmiotowość postępowania zachodzi jedynie w sytuacjach, gdy w świetle prawa materialnego i ustalonego stanu faktycznego brak jest sprawy administracyjnej mogącej być przedmiotem postępowania. Tym przedmiotem jest zaś konkretna sprawa, w której organ administracji państwowej jest władny i jednocześnie zobowiązany rozstrzygnąć na podstawie przepisów prawa materialnego o uprawnieniach lub obowiązkach indywidualnego podmiotu.* Natomiast Wojewódzki Sąd Administracyjny, zwany dalej „WSA”, w Szczecinie w wyroku z 13 marca 2013 r. (sygn. akt II SA/Sz 356/12) stwierdził, że: *Bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego, o której stanowi art. 105 § 1 k.p.a. zachodzi, gdy brak jest jednego z elementów stosunku materialnoprawnego, wobec czego nie można wydać decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Może mieć ona charakter podmiotowy lub przedmiotowy. Pierwszy z przypadków zachodzi wtedy, gdy z żądaniem występuje podmiot, któremu nie służy przymiot strony w postępowaniu, drugi – gdy sprawa nie ma charakteru administracyjnego, albo gdy nastąpiło przedawnienie żądania lub gdy brak jest przedmiotu żądania.(...).*

Z powyższego wynika, że zawsze w przypadku stwierdzenia przez organ administracji publicznej obiektywnych przesłanek bezprzedmiotowości postępowania, organ zobowiązany jest to postępowanie umorzyć w oparciu o art. 105 § 1 k.p.a. Jak podkreśla się w doktrynie i orzecznictwie nie ma bowiem wówczas podstaw do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty, a dalsze prowadzenie postępowania w takim przypadku stanowiłoby o jego wadliwości, mającej istotny wpływ na wynik sprawy.

Umorzenie postępowania administracyjnego jest wyjątkiem od stanu funkcjonowania prawa związanego z możliwością kształtowania w oparciu o normy administracyjnego prawa materialnego przez organ administracji publicznej, sytuacji podmiotów administrowanych. Umorzenie postępowania administracyjnego powinno więc być traktowane jako środek ostateczny, mający zastosowanie tylko w tych sytuacjach, kiedy nie ma możliwości podjęcia merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy (wyrok NSA z 9 października 1998 r., sygn. akt IV SA 1634/96, niepubl.), co wynika z wystąpienia trwałej przeszkody uniemożliwiającej wydanie rozstrzygnięcia co do istoty sprawy (wyrok WSA w Warszawie z 22 maja 2007 r., sygn. akt III SA/Wa 689/07, Legalis).

W orzecznictwie sądów administracyjnych wskazuje się, że: *bezprzedmiotowość postępowania oznacza brak któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, skutkującego tym, iż nie można załatwić sprawy przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Jest to orzeczenie formalne, kończące postępowanie bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia* (tak: NSA w wyroku z 24 kwietnia 2003 r., sygn. akt III SA 2225/01).

Na stosunek materialno-prawny składają się cztery elementy:

- podmiot stosunku,
- przedmiot stosunku,
- sfera faktów mających znaczenie dla możliwości konkretyzacji stosunku,
- sfera prawna, z której wywodzi się określony stosunek prawny (interes prawny), przesądzający o możliwości i kształcie konkretyzacji tego stosunku.

W świetle ugruntowanego w orzecznictwie poglądu brak któregokolwiek z wymienionych powyżej elementów stosunku materialnoprawnego oznaczać będzie, że postępowanie administracyjne stało się bezprzedmiotowe.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, rozważyć należy w pierwszej kolejności, czy w sprawie występują przesłanki podmiotowe pozwalające na prowadzenie postępowania w niniejszej sprawie.

Zgodnie z przepisem art. 28 k.p.a. *stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek.* „Będzie to osoba, która na podstawie obowiązującego prawa może, czy powinna uzyskać konkretne korzyści albo też może być (powinna być) obciążona powinnością określonego zachowania wyznaczonego nakazem lub zakazem, jednakże dopiero po skonkretyzowaniu ich w decyzji administracyjnej przez organ administracji publicznej, działający w granicach jego właściwości i kompetencji” (w: B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego – Komentarz, C.H. Beck 2006 str. 232). W ślad za wyrokiem NSA z 10 marca 1989 r. (sygn. IV SA 1254/88, niepubl.) stwierdzić należy, że: *w przepisach prawa materialnego musi być norma lub normy prawne przewidujące w określonym stanie faktycznym i w odniesieniu do określonego podmiotu (podmiotów) możliwość wydania decyzji administracyjnej (lub niekiedy postanowienia). W wypadku normy prawnej uprawniającej określony podmiot może (czy też powinien) uzyskać rozszerzenie sfery swoich*

możliwości zachowań zgodnych z prawem, a w wypadku normy zobowiązującej może (powinien) być obarczony powinnością określonego zachowania wyznaczonego zakazem lub nakazem zawartym w normie ustawowej.

KB jest przewoźnikiem, wykonującym przewozy kolejowe rzeczy na podstawie licencji nr L/022/2016. Jednocześnie KB posiada ważny certyfikat bezpieczeństwa część A i część B.

KB przysługuje status strony w postępowaniu w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie Umowy. Interes prawny tego przewoźnika wynika z przepisów prawa materialnego, a mianowicie ustawy o transporcie kolejowym.

Drugą stroną postępowania w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie Umowy jest zarządca infrastruktury kolejowej – PKP PLK. Umowa o wykorzystanie zdolności przepustowej, o której mowa w art. 30c ustawy o transporcie kolejowym, zawierana jest pomiędzy przewoźnikiem kolejowym a zarządcą infrastruktury kolejowej, w zakresie infrastruktury znajdującej się w jego zarządzie. Podobnie, decyzja Prezesa UTK w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej, skierowana jest do dwóch adresatów: zarządcy infrastruktury kolejowej i przewoźnika kolejowego.

PKP PLK, jako zarządca infrastruktury kolejowej, posiada autoryzację bezpieczeństwa ważną od 30 grudnia 2015 r. do 30 grudnia 2020 r.

W ocenie Prezesa UTK uznać należy, że w przedmiotowej sprawie nie występują przesłanki podmiotowe pozwalające na umorzenie postępowania w niniejszej sprawie.

W niniejszej sprawie przesłanką umorzenia niniejszego postępowania jest natomiast wpływ okresu obowiązywania rozkładu jazdy 2017/2018, a tym samym wpływ okresu obowiązywania Umowy. Zauważyć należy, że wniosek PKP PLK o wszczęcie przedmiotowego postępowania dotyczył wyrażenia zgody na rozwiązanie umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej na rozkład jazdy 2017/2018. Przedmiot niniejszego postępowania obejmował zatem udostępnianie infrastruktury kolejowej w okresie od północy w drugą sobotę grudnia 2017 r. do północy w drugą sobotę grudnia 2018 r.

Z tego względu, orzekanie w stosunku do takiej umowy jest obecnie bezprzedmiotowe, ponieważ brak jest w chwili obecnej przedmiotu sprawy administracyjnej, czyli umowy o udostępnienie infrastruktury kolejowej, której okres obowiązywania upłynął z dniem 8 grudnia 2018 r.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.

POUCZENIE

Od decyzji nie służy odwołanie. Strona niezadowolona z decyzji może jednak zwrócić się do Prezesa UTK z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej decyzji. Jeżeli strona nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji stronie. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa UTK. Wpis od skargi wynosi 200 zł (art. 15 w zw. z art. 127 § 3 w zw. z art. 129 § 2 k.p.a. w związku z art. 3 § 2 pkt 1 oraz art. 13 § 2, art. 52 § 1 i § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1302 z późn. zm.), zwanej dalej „p.p.s.a.”, w związku z § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2003 r. Nr 221, poz. 2193 z późn. zm.).

Stronie przysługuje możliwość ubiegania się o prawo pomocy, obejmujące zwolnienie strony od kosztów sądowych oraz bezpłatne ustanowienie profesjonalnego pełnomocnika, na zasadach określonych w art. 239 – 262 p.p.s.a.

Strona zadowolona z decyzji może złożyć oświadczenie o zrzeczeniu się uprawnień do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, skutkujące prawomocnością decyzji. Złożenie oświadczenia następuje na zasadach ogólnych przewidzianych dla wniesienia podania, określonych w art. 63 § 1 k.p.a.

Prezes Urzędu Transportu Kolejowego z *up.* Radosław Pacewicz